

ŠPAČEK OBECNÝ

(*Sturnus vulgaris*)

Taxonomie

Říše: živočichové (*Animalia*)

Kmen: strunatci (*Chordata*)

Třída: ptáci (*Aves*)

Řád: pěvci (*Passeriformes*)

Čeleď: špačkovití (*Sturnidae*)

Rod: špaček (*Sturnus*)

V ČR druh **PŮVODNÍ**

Stupeň ohrožení

- dle IUCN: celosvětově málo dotčený druh (Least Concern - LC)
 - současný populační trend: klesající

Ohrožující faktory

Intenzivní zemědělství a chemizace, lov kvůli škodám na úrodě.

Legislativa

- dle Zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, se jedná o druh, který je možné obhospodařovat lovem
- dle Vyhlášky č. 294/2006 Sb., o odchylném postupu pro usmrcování špačka obecného, z důvodu prevence závažných škod na úrodě révy vinné na vinicích, není účelem snižování početních stavů špačka obecného lovem, ale zvýšení účinnosti střelby jako metody plašení jedinců špačka obecného
 - odchylný postup lze uplatňovat od 15. srpna do 31. října kalendářního roku, pouze ve vymezeném denním období začínajícím po východu slunce a končícím hodinu před západem slunce
 - odchylný postup lze uplatňovat na druhu pozemku vinice a v pásmu o šířce 50 metrů kolem vinice, a to na území vinařské oblasti Morava s výjimkou pozemků nacházejících se na území Národního parku Podyjí

Popis

Špaček obecný má peří zbarveno černě, s kovově purpurovým až zeleným leskem a bílými skvrnami. Ty jsou nejvíce patrné po letním pelichání, postupně mizí a u samců můžou koncem jara i zcela vymizet. Mladí ptáci od vylétnutí do prvního pelichání jsou hnědošedí a bez skvrn. Zobák je v létě žlutě zbarvený a v zimě tmavý.

Rozšíření

Vyskytuje se od Velké Británie a Francie až po Bajkal a Malou Asii. Vysazen byl úspěšně do Severní Ameriky, na jih Jižní Ameriky, v jižní Africe, v Austrálii, na Novém Zélandu a v Polynesii. Mimo populací z jižní a západní Evropy se jedná o tažný druh, zimující na jihu areálu, nebo i jižněji v severní Africe a na jihozápadě Asie.

Biotop

V období hnízdění se vyskytuje ve světlých listnatých lesích nebo skupinách listnatých stromů v blízkosti otevřených ploch (louky, pastviny), dále pak v městských parcích a zahradách. Po vyhnízdění se vyskytuje v sadech, na polích a vinicích. V ČR hnízdí na celém území, nejhojnější je v nížinách až pahorkatinách, vzácně vystupuje až vysoko do hor. Na našem území se jedná o částečně tažného ptáka, byli pozorováni jedinci i v zimním období.

Ekologie

Návrat ze zimovišť probíhá během února a března, zpět na zimoviště se vrací většinou v průběhu října. U nás hnízdí 1-2x ročně buď jednotlivě, nebo v celých hejnech. Hnízda si staví v dutinách stromů, s oblibou používá i budky, nebo dutiny na budovách. Samice snáší od dubna do června kolem 5 světle modrých vajec, na kterých sedí oba rodiče cca 12-13 dní. Mláďata hnízdo opouštějí po 16-24 dnech, postupně se sdružují do stále větších hejn, ve kterých se zdržují až do odletu. Pohlavně dospívají koncem prvního roku života.

Potrava

Potrava je rozmanitá, v průběhu jara a léta se živí výhradně živočišnou potravou (hmyz, hlavně brouci, blanokřídlí, dvoukřídlí a motýli), postupně se přidává rostlinná složka (dužnaté plody jako třešně, vinná réva, bez černý, ojediněle zelené části rostlin).